

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Formusatii Andrei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2019, în privința inculpatului

Creangă Denis XXXXX, născut la XXXXX, originar și locuitor al mun. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, ap. XXXXX, cetățean al R. Moldova, condamnat prin:

1) sentința Judecătorei Bălți din 17.12.2018, în baza art. 190 alin. (1), 190 alin. (5), 84 Cod penal la 6 ani închisoare.

Termenul de examinare:
instanța de fond: 18.07.2018 - 07.02.2019,
instanța de apel: 19.03.2019 - 26.06.2019,
instanța de recurs: 02.10.2019 - 11.12.2019.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 07 februarie 2019, Creangă Denis a fost condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de semiînchis, începând din 27.12.2018.

2. Instanța a constatat că inculpatul Creangă D., acționând în mod intenționat și având scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, din interes material, în perioada de la 11.04.2018 până la 08.05.2018, cu scop de a o induce în eroare pe XXXXX XXXXX, prin prezentarea ultimei unei fapte mincinoase, însoțită de comportament dolosiv și viclean, invocând faptul închirierii unui apartament pentru trai în comun, ilegal a dobândit de la aceasta bani în sumă de 4500 lei, cauzându-i un prejudiciu material considerabil.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut pe deplin vina și i-a încadrat acțiunile în baza art. 190 alin. (1) Cod penal.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 75-88 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul săvârșirii acesteia, de personalitatea inculpatului, precum și de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea.

Totodată, referitor la cererea de împăcare depusă de Volkova M. instanța a statuat că prevederile art. 109 Cod penal la caz sunt inaplicabile, pe motiv că procedura de împăcare prevăzută de art. 109 Cod penal în privința lui Creangă D. deja a fost aplicată **în procedura altui judecător**.

3. Inculpatul a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care procesul penal în privința sa să fie încetat în temeiul art. 109 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

Apelantul a invocat că a recunoscut integral vinovăția, s-a căit sincer, a restituit prejudiciul cauzat părții vătămate Volkova M., iar ultima a confirmat în scris că l-a iertat și că s-au împăcat.

Prin urmare, instanța urma să înceteze procesul penal în temeiul art. 109 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2019, apelul a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care în temeiul art. 109 Cod penal, 332 alin. (1) și 391 alin. (1) pct. 1) Cod procedură penală procesul penal în privința lui Creangă D. pe art. 190 alin. (1) Cod penal a fost încetat în legătură cu împăcarea părților.

Instanța de apel a reținut neobiectivitatea constatărilor judiciare în ce privește inaplicabilitatea cazului din speță a procedurii de împăcare a părților conform art. 109 Cod penal pe pretinsul temei, că în privința lui Creangă D. anterior ar fi fost dispusă încetarea procesului penal pe același temei de împăcare, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani. Ori, potrivit datelor din dosar, anterior în privința acestui prin sentința Judecătoria Bălți din 11.01.2017 s-a dispus încetarea procesului penal pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, în temeiul art. 2 alin. (1) a Legii Nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25 - a de la proclamarea Independenței R. Moldova, în perioada lui imputată -11.04.2018 - 08.05.2018, el neavând antecedente penale pentru infracțiuni similare, fiind executată pedeapsa amenzii lui stabilită prin sentința Judecătoria Bălți din 18.04.2002, fiind ulterior condamnat pe art. 190 alin. (1) și 190 alin. (5) Cod penal, prin sentința Judecătoria Bălți din 17.12.2018, la 6 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 3 ani.

Conform art. 109 alin. (1) Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II-VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii 5 ani.

În speță semnificativ este faptul, că procedura împăcării a fost propusă în instanța de fond de către partea vătămată Volkova M., care prin cererea depusă a solicitat încetarea procesului penal în privința lui Creangă D. în temeiul art. 109 Cod penal, pe motiv de împăcare și lipsa pretențiilor de ordin material, susținută de ambii, inclusiv în instanța de apel.

Ținând cont de faptul, că Creangă D. a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal, care prin prisma art. 16 alin. (3) Cod penal se califică ca fiind una mai puțin gravă, neavând antecedente penale la data comiterii faptei și nefiind liberat anterior de răspunderea penală pe temei de împăcare, urmează a fi dispusă casarea sentinței cu încetarea procesului penal pe art. 190 alin. (1) Cod penal în temeiul art. 109 Cod penal, 332 alin. (1) și 391 alin. (1) pct. 1) Cod procedură penală, în legătură cu împăcarea părților.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Formusatii Andrei, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe.

Recurentul a invocat că, în conformitate cu art. 190 alin. (1) Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II-VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii 5 ani.

Alin. (2) al aceluiași articol, prevede, că împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și până la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Instanța de fond la emiterea sentinței de condamnare a luat în considerație reglementările legale menționate supra, precum și faptul, că în privința inculpatului, prin sentința Judecătorei Bălți din 23.01.2019, a fost încetat procesului penal pe art. 190 alin. (1) Cod penal în legătură cu împăcarea părților.

Despre inaplicabilitatea prevederilor art. 109 Cod penal în privința lui Creangă D., instanța de fond destul de argumentat s-a expus în sentința sa, însă, din careva circumstanțe, în materialele cauzei penale, nu se regăsește sentința sus-menționată, cu toate că actul respectiv a fost examinat în ședința instanței de fond.

În continuare, instanța de apel eronat, ignorând argumentele instanței de fond, nu a verificat existența sentinței din 23.01.2019 și a adoptat o decizie contrară normelor legale.

Reieșind din cele expuse, reiese că instanța de apel nu a clarificat obiectiv circumstanțele cauzei examinate în ceea ce ține de personalitatea lui Creangă D. în coraport cu aplicabilitatea prevederilor art. 109 Cod penal.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal

concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt. Conform art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt reprezintă stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind încetarea procesului penal în baza art. 109 Cod penal în privința inculpatului, în legătură cu împăcarea părților, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și a prescripțiilor de drept material.

Ori, conform art. 109 alin. (1) Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II–VI din Partea specială, dacă persoana: **a)** nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau **b)** dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani.

Astfel, norma vizată prescrie clar că cele două precondiții urmează să se producă până la infracțiunea pentru care este solicitată încetarea procesului penal pe motiv de împăcare a inculpatului cu partea vătămată.

Din materialele cauzei rezultă, însă, că inculpatul a fost condamnat prin sentința Judecătorei Bălți din **17.12.2018** pe art. 190 alin. (1), 190 alin. (5), 84 Cod penal la 6 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 3 ani, iar conform sentinței Judecătorei Bălți din **23.01.2019**, procesului penal pe art. 190 alin. (1) Cod penal a fost încetat, în legătură cu împăcarea părților.

Totodată, inculpatul a comis infracțiunea din speță în perioada **11 aprilie – 08 mai 2018**, adică până la pronunțarea sentințelor nominalizate supra.

Prin urmare, dat fiind că până la data săvârșirii infracțiunii din speță inculpatul: **a)** nu a avut antecedente penale și **b)** în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani, adică a întrunit condițiile prescrise în art. 109 Cod penal, instanța de apel legal și întemeiat a dispus încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților.

Pe lângă aceasta, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, recursul menționat este întemeiat doar pe critica modului în care

instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei în procedura prevăzută la art. 109 Cod penal, 332 alin. (1), 391 alin. (1) pct. 1) Cod procedură penală.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în acest recurs au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că , și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Formusatii Andrei, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2019, în privința inculpatului Creangă Denis XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 ianuarie 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun